

Oponentní posudek diplomové práce Ondřeje Noska Hvězdárna Bezděrov

Stavět na kopci, daleko od všech, a ještě hvězdárnu! Může si architekt přát krásnější zadání? Stavba pro nadšence, kteří jsou s to vydržet chlad noci a přes trochu nepohodlí pozorovat hvězdy.

Ondřej navrhl dům, který vytváří nový bod v krajině. Svěrázná figura se dvěma válcovými věžemi, umístěná na horizontu, bude vidět zdaleka a je zapamatovatelná. Stavba bez oken, uzavřená do sebe, trochu tvrz, trochu sakrální stavba, trochu silo.

Základní dispoziční uspořádání se střední chodbou a prostory po stranách je přehledné, prostorově je zajímavé střídání obou teras. Důsledný je autor ve středové symetrii návrhu. Vstoupí-li větší počet návštěvníků do střední chodby, třeba z autobusu, chybí rozptylový prostor. Možná mohlo vnitřní uspořádání nabídnout volnější prostorové schéma než chodba-místnost-chodba.

Dobrá volba je rozhodnutí autora sdružovat programy do jedné místnosti, například sál využívat i jako jídelnu. Architekt chce být důsledný, ale možná by klient ocenil okna z kanceláří s výhledem do manětínské krajiny.

Když fouká za jasných chladných nocí, obloha může mít výborné pozorovací podmínky. Stálo by za to střechu doplnit o závětrí.

Jako investor stavby bych přemýšlel o přespání většího počtu návštěvníků. Přijede-li autobus a budou-li pozorovat hvězdy hluboko do noci, bylo by dobré nabídnout možnost přespat na místě, klidně zcela jednoduše. Třeba by stačila jedna místnost, jakýsi „matratzenlager“, kterou známe z alpských bud. Badatelé a movitější necht' si užijí přespání v individuálních chatkách.

Konstrukce stavby je realizovatelná a srozumitelná. Volba dřevěné konstrukce je sympatická svou dočasností, určuje civilní atmosféru celé stavby. Instituce hvězdárny je tak trochu kůlnou a sděluje, že bádání může zkusit každý.

Na pozemku mohlo být umístěno víc než šest parkovacích stání pro návštěvníky.

Za sebe vidím úskalí návrhu v rozhodnutí stavět chatky vedle hvězdárny. Stavění ve volné krajině, ve výsostné poloze na kopci, vyžaduje jasné vymezení. Ondřej navrhl pevnou formu hlavní stavby, nic nelze přidat, nic odebrat. Chatky kolem stavby však vytváří nejasnou hranici. Snadno si lze představit, že jich není šest, ale osm. Rozvolnění dalšími drobnými stavbami pak může vést ke zmatení návrhu i okolí.

Dispozice chatky je oproti hlavní stavbě rozpačitá. Rozříznutí drobné stavby v půli přináší mnoho stavebních komplikací. Ty by stály za to, pokud by bylo možné vnitřní prostředí kruhu zažít. Takto je však obyvatel chatky sevřen mezi oblou stěnu a schodiště. Nemluvě o větších nákladech na stavbu, údržbu a provoz.

Coby oponent jsem zde zmínil z mého pohledu diskutabilní témata. Nutno však doplnit, že mne zadání i návrh zaujal a provokoval k přemýšlení. Ondřejova diplomní práce je jako kniha. Portfolio je názorné a čtenáře seznámí přehlednou formou s dispozicí, konstrukcí a atmosférou. Práce je odvedená na výborné grafické i architektonické úrovni.

Myslím, že naší společnosti by prospělo, kdyby stavěla hvězdárny. Navrhuji Ondřejovu práci přijmout a hodnotím písmenem B.

V Praze 4.2.2018

Štěpán Valouch